

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ສະພາແຫ່ງຊາດ

ເລກທີ 01 / 98 ສພຊ

ວັນທີ 10 ຕຸລາ 1998

**ກົດໝາຍ
ວ່າດ້ວຍກະສິກຳ**

**ພາກທີ I
ບົດບັນຍັດທົ່ວໄປ**

ມາດຕາ 1. ຫນ້າທີ່ຂອງກົດໝາຍ.

ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍກະສິກຳ ມີ ຫນ້າທີ່ກຳນົດຫຼັກການ, ລະບຽບການ, ມາດຕະການຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງ ແລະການເຄື່ອນໄຫວ ການຜະລິດກະສິກຳ ຊຶ່ງເປັນພື້ນຖານເສດຖະກິດຂອງປະເທດຊາດ ລວມທັງການຄຸ້ມຄອງ, ການປົກປັກຮັກສາກິດຈະການ ແລະ ຜະລິດຕະຜົນກະສິກຳ ແນໃສ່ຊຸກຍູ້, ສົ່ງເສີມ ແລະຂະຫຍາຍການຜະລິດກະສິກຳ ເພື່ອຮັບປະກັນການສະໜອງສະບຽງອາຫານ ແລະ ການຜະລິດເປັນສິນຄ້າ, ສ້າງເງື່ອນໄຂໃຫ້ແກ່ການກໍ່ສ້າງ ແລະຂະຫຍາຍອຸດສາຫະກຳປຸງແຕ່ງກະສິກຳ, ເຮັດໃຫ້ເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດມີການຂະຫຍາຍຕົວ, ປະຊາຊົນຮັ່ງມີ, ປະເທດຊາດເຂັ້ມແຂງ ທັງຮັບປະກັນບໍ່ໃຫ້ ກໍ່ຄວາມເສັຽຫາຍ ແລະ ເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ.

ມາດຕາ 2. ກະສິກຳ.

ກະສິກຳແມ່ນການປູກຝັງ, ການລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ ເພື່ອຕອບສະໜອງທາງດ້ານທັນຍາຫານ ແລະອາຫານໃຫ້ແກ່ສັງຄົມ, ເປັນວັດຖຸດິບປ້ອນໂຮງງານອຸດສາຫະກຳປຸງແຕ່ງ ລວມທັງເປັນສິນຄ້າຮັບໃຊ້ພາຍໃນ ແລະສົ່ງອອກຕ່າງປະເທດ.

ມາດຕາ 3. ການສົ່ງເສີມການຜະລິດກະສິກຳ.

ລັດຊຸກຍູ້, ສົ່ງເສີມປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າ ແລະ ທຸກພາກສ່ວນເສດຖະກິດ ທັງພາຍໃນ ແລະຕ່າງປະເທດ ໃຫ້ລົງທຶນໃສ່ການຜະລິດກະສິກຳຢ່າງກ້ວາງຂວາງ ແລະທັນສະໄຫມເທື່ອລະກ້າວ ເພື່ອເປັນສະບຽງອາຫານ, ເປັນສິນຄ້າ, ເປັນວັດຖຸດິບ ສະໜອງໃຫ້ໂຮງງານ ອຸດສາຫະກຳປຸງແຕ່ງພາຍໃນປະເທດ ແລະ ເພື່ອສົ່ງອອກ.

ມາດຕາ 4. ການປົກປ້ອງສິດຜົນປະໂຫຍດ ຂອງຜູ້ດຳເນີນກິດຈະການກະສິກຳ.

ລັດປົກປ້ອງສິດຜົນປະໂຫຍດ ຂອງຜູ້ດຳເນີນກິດຈະການກະສິກຳ ດ້ວຍການວາງລະບຽບກົດ ຫມາຍ, ຂໍ້ກຳນົດ ແລະ ລະບຽບການ ພ້ອມທັງນະໂຍບາຍຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ນະໂຍບາຍສິນເຊື້ອ, ນະໂຍບາຍຍົກ ເວ້ນ ຫລືຫລຸດຜ່ອນພາສີ, ອາກອນ, ຈຳກັດການນຳເຂົ້າ ສິນຄ້າກະສິກຳປະເພດ ຕ່າງໆ ທີ່ບໍ່ຈຳເປັນ ເພື່ອສົ່ງ ເສີມການຜະລິດກະສິກຳ ແລະ ຊຸກຍູ້ຕະ ຫລາດຈຳໜ່າຍພາຍໃນ ແລະຕ່າງປະເທດ.

ມາດຕາ 5. ການປົກປັກຮັກສາທີ່ດິນກະສິກຳ.

ບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດໃຫ້ດຳເນີນກິດຈະການກະສິກຳ ບໍ່ມີສິດຖິມດິນກະສິກຳ ແລະ ຊຸດເອົາດິນກະສິກຳດ້ວຍຮູບການ ແລະ ວິທີການໃດກໍຕາມທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ທີ່ດິນກະສິກຳດັ່ງກ່າວປ່ຽນ ແປງຈາກສະພາບເດີມ ໂດຍບໍ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈາກຂະແໜງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້.

ການປົກປັກຮັກສາທີ່ດິນກະສິກຳຕ້ອງໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 6 ຂອງກົດຫມາຍ ວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ.

ມາດຕາ 6. ການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ.

ບຸກຄົນ ຫລືການຈັດຕັ້ງ ທີ່ທຳການຜະລິດກະສິກຳ ລ້ວນແຕ່ມີພັນທະປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ. ຜູ້ ຜະລິດກະສິກຳ ຕ້ອງມີວິທີການ ແລະ ມາດຕະການອັນເໝາະສົມ ເພື່ອປົກປັກຮັກສາດິນ, ນ້ຳ, ປ່າໄມ້, ອາ ກາດ ແລະອື່ນໆ.

ມາດຕາ 7. ການຮ່ວມມືສາກົນທາງດ້ານກະສິກຳ.

ລັດສົ່ງເສີມ ການຮ່ວມມືກັບສາກົນ ທາງດ້ານກະສິກຳ ເພື່ອສ້າງເງື່ອນໄຂ ໃຫ້ກິດຈະການກະສິກຳມີ ການຂະຫຍາຍຕົວ ແລະ ຫັນສະໄຫມເທື່ອລະກ້າວ.

ພາກທີ II ກິດຈະການກະສິກຳ

ມາດຕາ 8. ກິດຈະການກະສິກຳ.

ກິດຈະການກະສິກຳ ແມ່ນວຽກງານກ່ຽວກັບການປູກຝັງ, ການລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ.

ມາດຕາ 9. ປະເພດກິດຈະການກະສິກຳ.

ກິດຈະການກະສິກຳ ຢູ່ ສາທາລະນະລັດປະຊາທິປະໄຕປະຊາຊົນລາວ ໄດ້ແບ່ງອອກເປັນປະເພດ ຕ່າງໆເຊັ່ນ: ກິດຈະການກ່ຽວກັບທີ່ດິນກະສິກຳ, ຊົນລະປະທານ, ແນວພັນພືດ ແລະ ແນວພັນສັດ, ຜຸ່ນ ແລະ ອາຫານສັດ, ຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະຢາປົວສັດ, ເຄື່ອງມື ແລະ ພາຫະນະກົນຈັກການກະເສດ, ສາງເກັບ ມັງນ, ການປຸງແຕ່ງຜົນຜະລິດກະສິກຳ, ຕະຫລາດກະສິກຳ, ການພົວພັນຮ່ວມມືກັບຕ່າງປະເທດທາງດ້ານ ກະສິກຳ .

ມາດຕາ 10. ສິດ ແລະພັນທະຂອງຜູ້ດຳເນີນກິດຈະການກະສິກຳ.

ຜູ້ດຳເນີນກິດຈະການກະສິກຳມີສິດດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ :

- ໄດ້ຮັບການປົກປ້ອງຕາມກົດໝາຍ;
- ເປັນເຈາກກຳມະສິດຕໍ່ຊັບສິນ ແລະຜົນທີ່ໄດ້ຮັບຈາກການດຳເນີນກິດຈະການກະສິກຳ;
- ໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫລືອ ແລະແນະນຳທາງດ້ານວິຊາການ ແລະເຕັກໂນໂລຊີຈາກຂະແໜງກະສິກຳ ແລະປ່າໄມ້;

- ໂອນ ແລະ ສືບທອດກິດຈະການກະສິກຳ.

ຜູ້ດຳເນີນກິດຈະການກະສິກຳມີພັນທະດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ :

- ນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມເປົ້າໝາຍ ແລະ ຕາມລະບຽບກົດໝາຍ;
- ບໍ່ສ້າງຄວາມເສັຍຫາຍແກ່ການຜະລິດຂອງຜູ້ອື່ນ ຫລືແກ່ສິ່ງແວດລ້ອມສັງຄົມແລະ ທຳມະຊາດ;
- ລາຍງານການແຜ່ລະບາດພະຍຸສັດ;
- ປະຕິບັດສະພາວະຄວາມເປັນຈິງທີ່ຕ້ອງຍອມຮັບ;
- ປະຕິບັດມາດຕະການຄວາມປອດໄພທາງດ້ານວິຊາການ;
- ປະຕິບັດພັນທະພາສີອາກອນ ແລະ ພັນທະອື່ນໆ ກ່ຽວກັບກິດຈະການກະສິກຳ;
- ລາຍງານຜົນການດຳເນີນກິດຈະການກະສິກຳຕາມສັນຍາ;
- ໃຫ້ຄວາມຮ່ວມມືແກ່ເຈາກໜ້າທີ່ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາກິດຈະການກະສິກຳ.

**ຫມວດທີ 1
ທີ່ດິນກະສິກຳ**

ມາດຕາ 11. ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ.

ລັດຈັດສັນ ແລະ ສົ່ງເສີມໃຫ້ນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ເຂົາໃນການຜະລິດ ຢ່າງຖືກຕ້ອງຕາມເປົ້າໝາຍ, ຕາມທ່າແຮງຂອງແຕ່ລະເຂດ ເພື່ອໃຫ້ແຕ່ລະຄອບຄົວ ມີທີ່ດິນທຳການຜະລິດ ຕາມຄວາມສາມາດດ້ານ ແຮງງານ ແລະ ທຶນຮອນຂອງຕົນ ດ້ວຍຮູບການມອບສິດນຳໃຊ້ ຫລື ໃຫ້ເຊົ່າຕາມລະບຽບກົດໝາຍ ໂດຍຖືເອົາການຍົກສະມັດຖະພາບຂອງດິນເປັນຕົ້ນຕໍ ແລະ ຫັນໄປສູ່ການເຮັດກະເສດສຸມເທື່ອລະກ້າວ.

ລັດເອົາໃຈໃສ່ຈັດສັນທີ່ດິນໃຫ້ປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າ ເພື່ອທຳການຜະລິດແບບຄົງທີ່ ແນໃສ່ຫລຸດຜ່ອນການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ເທື່ອລະກ້າວ ແລະ ກ້າວໄປເຖິງການຢຸດຕິການຖາງປ່າ ເຮັດໄຮ່ຢ່າງສິ້ນເຊີງ.

ມາດຕາ 12. ປະເພດທີ່ດິນກະສິກຳ.

ທີ່ດິນກະສິກຳ ແບ່ງອອກເປັນ ສອງ ປະເພດ :

- ທີ່ດິນ ປູກຝັງ;
- ທີ່ດິນ ລ້ຽງສັດ.

ທີ່ດິນປູກຝັງ ແມ່ນທີ່ດິນທີ່ນຳໃຊ້ເຂົາໃນການປູກຝັງ ຊຶ່ງລວມມີ:

- ທີ່ດິນ ທີ່ມີຄວາມຮາບພຽງ;
- ທີ່ດິນເນີນ ຫລື ທີ່ດິນໂນນ .

ທີ່ດິນລ້ຽງສັດ ແມ່ນປະເພດທີ່ດິນປອກໂລ້ນ ຫລື ປ່າຫຍ້າປະເພດຕ່າງໆ ຊຶ່ງສາມາດຫັນ ມາປູກພືດ ແລະປູກຫຍ້າ ສຳລັບລ້ຽງສັດ ຫລື ດິນທີ່ສາມາດເຮັດໜອງ ເພື່ອລ້ຽງສັດນຳ.

ມາດຕາ 13. ການຫັນປ່ຽນທີ່ດິນກະສິກຳ.

ການຫັນປ່ຽນທີ່ດິນກະສິກຳປະເພດໜຶ່ງ ໄປສູ່ທີ່ດິນກະສິກຳອີກປະເພດໜຶ່ງຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈາກຂະແໜງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຕາມຂະໜາດເນື້ອທີ່ດິນທີ່ຈະຫັນ.

ມາດຕາ 14. ການປັບປຸງ ທີ່ດິນກະສິກຳ.

ບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ໄດ້ທຳການຜະລິດກະສິກຳ ຕ້ອງເອົາໃຈໃສ່ປັບປຸງດິນ ໃຫ້ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນ, ສາມາດນຳໃຊ້ ໄດ້ຢ່າງຍາວນານ ແລະ ມີປະສິດທິຜົນ ໃນການປູກຝັງ ແລະ ລ້ຽງສັດ ດ້ວຍການນຳໃຊ້ຜຸ່ນຕ່າງໆເຊັ່ນ: ຜຸ່ນຄອກ, ຜຸ່ນບົ່ມ, ຜຸ່ນຂຽວ, ຂີ້ເຈັງ, ບູນ, ຖ່ານຕົມ, ຫີນກາວ.

ມາດຕາ 15. ເງື່ອນໄຂການນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ.

ບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງທີ່ມີຈຸດປະສົງຢາກນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ເພື່ອທຳການຜະລິດກະສິກຳນັ້ນ ຕ້ອງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈາກລັດເສຍກ່ອນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນວັກທີສອງ, ມາດຕາ 7 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ.

ບຸກຄົນ ແລະການຈັດຕັ້ງ ທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດໃຫ້ນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນວັກທີ່ໜຶ່ງເທິງນີ້ ຕ້ອງນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການຜະລິດກະສິກຳ ຢ່າງຖືກຕ້ອງຕາມເປົ້າໝາຍ, ມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ຖືກຕ້ອງຕາມລະບຽບກົດໝາຍ.

ຖ້າວ່າຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດໃຫ້ນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳຫາກບໍ່ປະຕິບັດຕາມເງື່ອນໄຂ ທີ່ໄດ້ກ່າວມາເທິງນີ້ພາຍໃນກຳນົດສາມປີແລ້ວ ກໍຈະຫມົດສິດໃນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນດັ່ງກ່າວຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 18 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ .

**ຫມວດທີ 2
ຊົນລະປະທານ**

ມາດຕາ 16 . ຊົນລະປະທານ.

ຊົນລະປະທານແມ່ນການສະໜອງນ້ຳໃຫ້ແກ່ການຜະລິດກະສິກຳ ດ້ວຍວິທີການຕ່າງໆເຊັ່ນ: ການສ້າງອ່າງເກັບນ້ຳ, ການເຮັດຝາຍນ້ຳລນ, ການເຮັດປະຕູນ້ຳ, ການສູບນ້ຳ ແລະ ການສ້າງຄອງເໝືອງ .

ມາດຕາ 17 . ການນຳໃຊ້ຊົນລະປະທານ.

ຍ້ອນການຜະລິດກະສິກຳຂອງປະເທດເຮົາຍັງຂຶ້ນກັບທຳມະຊາດ ແລະ ຍັງມີໄພແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ໄພນ້ຳຖ້ວມຂົ່ມຂູ່ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການຜະລິດມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ກ້າວຂຶ້ນສູ່ການຜະລິດເປັນສິນຄ້ານັ້ນ ມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ກໍ່ສ້າງຊົນລະປະທານ ເພື່ອຮັບໃຊ້ການຜະລິດກະສິກຳ .

ການນຳໃຊ້ຊົນລະປະທານ ເຂົາໃນການຜະລິດກະສິກຳ ຕ້ອງໃຫ້ຖືກຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນແຫລ່ງນ້ຳ.

ມາດຕາ 18 . ການກໍ່ສ້າງ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຊົນລະປະທານ.

ກົດຈະການຊົນລະປະທານປະກອບດ້ວຍ ສາມຂະໜາດ :

- ຊົນລະປະທານຂະໜາດນ້ອຍ ;
- ຊົນລະປະທານຂະໜາດກາງ ;
- ຊົນລະປະທານຂະໜາດໃຫຍ່ .

ຊົນລະປະທານຂະໜາດນ້ອຍ ແມ່ນຊົນລະປະທານຊຶ່ງກວມເນື້ອທີ່ການຜະລິດຕໍ່າກວ່າ ໜຶ່ງຮ້ອຍ ເຮັກຕາ;

ຊົນລະປະທານຂະໜາດກາງ ແມ່ນຊົນລະປະທານຊຶ່ງກວມເນື້ອທີ່ການຜະລິດ ແຕ່ໜຶ່ງຮ້ອຍຫາ ຫ້າຮ້ອຍເຮັກຕາ;

ຊົນລະປະທານຂະໜາດໃຫຍ່ ແມ່ນຊົນລະປະທານຊຶ່ງກວມເນື້ອທີ່ການຜະລິດສູງກວ່າຫ້າຮ້ອຍ ເຮັກຕາຂຶ້ນໄປ .

ຊົນລະປະທານຂະໜາດນ້ອຍ ແມ່ນຄອບຄົວ, ກຸ່ມ ຫລືສະມາຄົມຜູ້ນຳໃຊ້ນ້ຳເປັນຜູ້ລົງທຶນກໍ່ສ້າງ, ຄຸ້ມຄອງ ແລະນຳໃຊ້. ໃນກໍລະນີທີ່ຈຳເປັນລັດກໍຈະຊຸກຍູ້, ປະກອບສ່ວນໃນການກໍ່ສ້າງຊົນລະປະທານຂະໜາດນ້ອຍ.

ຊົນລະປະທານຂະໜາດກາງແມ່ນລວມຫມູ່ ຫລືສະມາຄົມຜູ້ນຳໃຊ້ນ້ຳເປັນຜູ້ລົງທຶນກໍ່ສ້າງ, ຄຸ້ມຄອງ ແລະນຳໃຊ້ເອງ. ສຳລັບຊົນລະປະທານຂະໜາດກາງ ທີ່ມີເຕັກນິກ ສັບສິນ ແລະຮຽກຮ້ອງທຶນຮອນສູງ ນັ້ນ ແມ່ນລັດກັບປະຊາຊົນ ຮ່ວມທຶນກັນ ກໍ່ສ້າງແລ້ວມອບກຳມະສິດໃຫ້ປະຊາຊົນຄຸ້ມຄອງ ແລະນຳໃຊ້ເອງ

ຊົນລະປະທານຂະໜາດໃຫຍ່ແມ່ນລັດກັບປະຊາຊົນຮ່ວມທຶນກັນກໍ່ສ້າງ. ໃນກໍລະນີທີ່ການຄຸ້ມຄອງ ຊົນລະປະທານດັ່ງກ່າວຫາກບໍ່ມີເຕັກນິກສັບສິນນັ້ນ ແມ່ນມອບກຳມະສິດໃຫ້ປະຊາຊົນຄຸ້ມຄອງ. ຖ້າວ່າການ ຄຸ້ມຄອງຊົນລະປະທານດັ່ງກ່າວນັ້ນຫາກມີເຕັກນິກສັບສິນ ລັດຈະເຂົ້າຮ່ວມໃນການຄຸ້ມຄອງຊົນລະປະທານ ດັ່ງກ່າວ

ມາດຕາ 19. ອ່າງເກັບນ້ຳ.

ອ່າງເກັບນ້ຳ ແມ່ນລະບົບເກັບກັກນ້ຳດ້ວຍການຂຸດສະ, ການຕັ້ງນ້ຳຫວ້ຍ, ນ້ຳເຊ ເພື່ອໃຫ້ມີນ້ຳພຽງ ພໍ ແລະແຮໄວ້ ແນໃສ່ຮັບປະກັນການຜະລິດກະສິກຳ, ການໃຊ້ສອຍໃນຄອບຄົວ, ການຄົງຕົວຂອງສິ່ງແວດ ລ້ອມທຳມະຊາດ ແລະສັງຄົມ .

ມາດຕາ 20 . ຝ່າຍນ້ຳລນ.

ຝ່າຍນ້ຳລນ ແມ່ນການຕັ້ງສາຍນ້ຳເຊັ່ນ: ນ້ຳຫວ້ຍ, ນ້ຳເຊ ເພື່ອຍົກລະດັບນ້ຳ ໃຫ້ສູງຂຶ້ນ ແລ້ວນຳ ເອົານ້ຳເຂົ້າສູ່ເນື້ອທີ່ການຜະລິດກະສິກຳ .

ມາດຕາ 21 . ການສູບນໍ້າ.

ການສູບນໍ້າ ແມ່ນການນໍາເອົານໍ້າ ຈາກໜ້າດິນ ຫຼືໃຕ້ດິນ ເພື່ອມາຮັບໃຊ້ການຜະລິດກະສິກໍາດ້ວຍອຸປະກອນປະຖົມປະຖານ ຫລືອຸປະກອນທັນສະໄຫມເຊັ່ນ: ຈັກສູບນໍ້າ, ກົງພັດ.

ມາດຕາ 22 . ສະພາວະຄວາມເປັນຈິງທີ່ຕ້ອງຍອມຮັບຕາມທໍາມະຊາດ.

ຜູ້ຄອບຄອງທີ່ດິນຕອນລຸ່ມ ຕ້ອງຍອມຮັບການໄຫລເປັນປົກກະຕິຂອງນໍ້າຕາມທໍາມະຊາດ ຈາກທີ່ດິນຕອນເທິງລົງສູ່ ຫລືຜ່ານທີ່ດິນຂອງຕົນ.

ໃນກໍລະນີທີ່ຜູ້ຄອບຄອງທີ່ດິນຕອນລຸ່ມຫາກໄດ້ກັກຕ້ນນໍ້າຊຶ່ງໄດ້ກໍ່ຄວາມເສຍຫາຍໃຫ້ແກ່ຜູ້ຄອບຄອງທີ່ດິນຕອນເທິງແລ້ວ ຜູ້ຄອບຄອງທີ່ດິນຕອນລຸ່ມດັ່ງກ່າວນັ້ນກໍຕ້ອງຮັບຜິດຊອບໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍທີ່ເກີດຂຶ້ນ.

ຜູ້ຄອບຄອງທີ່ດິນຕອນເທິງບໍ່ມີສິດກົດກັນການໄຫລເປັນປົກກະຕິຂອງນໍ້າຕາມທໍາມະຊາດ ລົງສູ່ທີ່ດິນຕອນລຸ່ມ ຊຶ່ງຈະສ້າງຄວາມເສຍຫາຍໃຫ້ແກ່ຜູ້ຊົມໃຊ້ນໍ້າຢູ່ໃນທີ່ດິນຕອນລຸ່ມນັ້ນ.

ໃນກໍລະນີທີ່ມີການກົດກັນ ຊຶ່ງໄດ້ກໍ່ຄວາມເສຍຫາຍແກ່ຜູ້ຊົມໃຊ້ນໍ້າຢູ່ທີ່ດິນຕອນລຸ່ມແລ້ວຜູ້ຄອບຄອງທີ່ດິນຕອນເທິງຈະຕ້ອງຮັບຜິດຊອບໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍຕາມກົດໝາຍ .

ມາດຕາ 23. ສະພາວະຄວາມເປັນຈິງທີ່ຕ້ອງຍອມຮັບຕາມກົດໝາຍ.

ບຸກຄົນ ຫລືການຈັດຕັ້ງ ທີ່ມີທີ່ດິນກະສິກໍາຢູ່ທາງກາງ ຫລືຢູ່ສິນທີ່ດິນຂອງຜູ້ອື່ນ ຫາກບໍ່ມີເສັ້ນທາງອອກ, ບໍ່ມີຄອງນໍ້າຊົນລະປະທານ ຫລືໄຟຟ້າຜ່ານເຂົ້າໄປຮັບໃຊ້ການຜະລິດຂອງຕົນນັ້ນ ມີສິດຮ້ອງຂໍສ້າງເສັ້ນທາງ, ຄອງຊົນລະປະທານ ຫລືສາຍເນັ່ງໄຟຟ້າ ຜ່ານທີ່ດິນຂອງຜູ້ອື່ນ ທີ່ຢູ່ອ້ອມຂ້າງ ຕາມຄວາມເໝາະສົມ ແລະຜູ້ຖືກຮ້ອງຂໍນັ້ນ ຕ້ອງອະນຸຍາດໃຫ້ຜ່ານ ຕາມການຮ້ອງຂໍຕາມທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນມາດຕາ 35 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍນໍ້າ ແລະຊັບພະຍາກອນແຫລ່ງນໍ້າ, ມາດຕາ 61 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ ແລະມາດຕາ 28 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍໄຟຟ້າ.

ຖ້າການສ້າງເສັ້ນທາງ, ຄອງຊົນລະປະທານ ຫລື ເນັ່ງສາຍໄຟຟ້າຜ່ານທີ່ດິນຂອງບຸກຄົນອື່ນ ຫາກໄດ້ກໍ່ຄວາມເສຍຫາຍໃຫ້ແກ່ບຸກຄົນ ທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຜ່ານນັ້ນ ຜູ້ໄດ້ຮັບສິດ ໃນການຜ່ານ ເຂົ້າໄປຫາເນື້ອທີ່ດິນກະສິກໍາຂອງຕົນ ຕ້ອງໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍ ຕາມກົດໝາຍ.

ໃນກໍລະນີທີ່ຜູ້ໃຫ້ທາງຜ່ານຫາກໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດນໍາແລ້ວ ກໍບໍ່ໃຫ້ຮຽກຮ້ອງຄ່າເສຍຫາຍ ເວັ້ນເສຍ ແຕ່ການໃຫ້ທາງຜ່ານນັ້ນ ຫາກໄດ້ກໍ່ຄວາມເສຍຫາຍໃຫ້ແກ່ຜູ້ກ່ຽວຫຼາຍກວ່າຜົນປະໂຫຍດທີ່ໄດ້ຮັບ.

ຫມວດທີ 3

ແນວພັນພືດ ແລະ ແນວພັນສັດ

ມາດຕາ 24. ແນວພັນພືດ.

ແນວພັນພືດ ແມ່ນແນວພັນຂອງພືດ ລມລຸກ ຫລືພືດຍືນຕົນ ຊຶ່ງອາດຈະແມ່ນແນວພັນບໍລິສຸດ, ແນວພັນປະສົມຫລືແນວພັນພື້ນເມືອງ ທີ່ໄດ້ຜ່ານການປັບປຸງ, ພັດທະນາ, ຂະຫຍາຍ ຫລືສ້າງເປັນແນວພັນ

ໃຫມ່ທີ່ມີປະສິດທິພາບສູງ ຕາມຂະບວນການທາງດ້ານວິທະຍາສາດເຕັກນິກ ໂດຍໄດ້ຜ່ານການຮັບຮອງ ແລະອະນຸຍາດໃຫ້ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການຜະລິດ ຈາກກະຊວງກະສິກຳ ແລະປ່າໄມ້.

ມາດຕາ 25. ແນວພັນສັດ.

ແນວພັນສັດ ແມ່ນແນວພັນຂອງສັດປະເພດຕ່າງໆ ຊຶ່ງປະກອບດ້ວຍແນວພັນບໍລິສຸດ, ແນວພັນປະສົມ ແລະແນວພັນພື້ນເມືອງ ລວມທັງສັດບົກ ແລະສັດນ້ຳ ທີ່ມີການຈະເລີນເຕີບໃຫຍ່ໄວ, ສາມາດຕອບສະຫນອງຜົນຜະລິດໄດ້ຫລາຍ, ມີຄຸນນະພາບດີ ແລະແມ່ນສາຍພັນ ທີ່ໄດ້ຜ່ານການຄັດເລືອກ, ປັບປຸງ, ຂະຫຍາຍ ຫລືສ້າງເປັນແນວພັນໃຫມ່ ຕາມຂະບວນການທາງດ້ານວິທະຍາສາດເຕັກນິກ ທີ່ໄດ້ຜ່ານການຮັບຮອງ ແລະອະນຸຍາດໃຫ້ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການຜະລິດ ຈາກກະຊວງກະສິກຳ ແລະປ່າໄມ້.

ມາດຕາ 26 . ການນຳໃຊ້ແນວພັນ.

ລັດຊຸກຍູ້ໃຫ້ປະຊາຊົນ ຜະລິດ ແລະນຳໃຊ້ ແນວພັນພືດ ແລະແນວພັນສັດ ທີ່ມີຄຸນນະພາບດີ ແລະເໝາະສົມ ກັບຈຸດພິເສດແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ ຂອງປະເທດ ເພື່ອໃຫ້ການຜະລິດ ມີປະສິດທິຜົນສູງ.

ການນຳແນວພັນພືດ ຫລືແນວພັນສັດເຂົ້າມາພາຍໃນປະເທດ ຫລືສົ່ງອອກຕ່າງປະເທດຕ້ອງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈາກຂະແໜງກະສິກຳ ແລະປ່າໄມ້.

ຫມວດທີ 4

ຝຸ່ນ ແລະອາຫານສັດ

ມາດຕາ 27. ຝຸ່ນ

ຝຸ່ນ ແມ່ນວັດສະດຸ ຊຶ່ງມີສ່ວນປະສົມຂອງທາດອິນຊີ ແລະທາດເຄມີຕ່າງ ໆ ທີ່ເປັນທາດອາຫານຈຳເປັນສຳລັບພືດ ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ພືດໃຫຍ່ໄວ ແລະມີຄຸນນະພາບດີ ລວມທັງປັບປຸງດິນບູກຝັງ ໃຫ້ອຸດົມສົມບູນ.

ມາດຕາ 28. ປະເພດຝຸ່ນ

ຝຸ່ນທີ່ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການຜະລິດກະສິກຳ ໃນ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ມີສອງປະເພດຄື: ຝຸ່ນວິທະຍາສາດ ແລະ ຝຸ່ນອົງຄະທາດ.

ຝຸ່ນວິທະຍາສາດ ແມ່ນຝຸ່ນທີ່ປະກອບດ້ວຍສານເຄມີປະເພດດຽວ ຫລືປະເພດປະສົມ ຊຶ່ງເປັນອາຫານໂດຍກົງຂອງພືດເຊັ່ນ: ຝຸ່ນອາສິດ, ຝຸ່ນຝົດສະພໍ, ຝຸ່ນໂປຕັດຊຽມ ແລະ ອື່ນໆ.

ຝຸ່ນອົງຄະທາດແມ່ນຝຸ່ນທີ່ປະກອບດ້ວຍການສະສົມທາດຕ່າງໆ ຈາກການສະຫຼາຍຕົວຂອງເສດເຫຼືອຊາກພືດ, ຊາກສັດ ແລະໂລຫະທາດຫລາຍຊະນິດ ຊຶ່ງເປັນອາຫານທາງອ້ອມຂອງພືດ ລວມທັງຊ່ວຍປັບປຸງຄຸນນະພາບຂອງດິນ ເຊັ່ນ: ຝຸ່ນບົມ, ຝຸ່ນມູນສັດ ແລະ ອື່ນໆ.

ມາດຕາ 29. ການນຳໃຊ້ຝຸ່ນ.

ການນຳໃຊ້ຝຸ່ນທຸກຊະນິດ ຕ້ອງປະຕິບັດໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມ ລະບຽບການນຳໃຊ້ຝຸ່ນ ຢ່າງເຄັ່ງຄັດເຊັ່ນ: ນຳໃຊ້ໃຫ້ຖືກຕາມຈຸດປະສົງ, ປະເພດ ແລະປະລິມານ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການນຳໃຊ້ຝຸ່ນ ມີປະສິດທິພາບ, ຮັບປະກັນບໍ່ໃຫ້ ເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ຊີວິດ, ສຸຂະພາບຂອງຄົນ ແລະ ສັດ .

ກະຊວງກະສິກຳ ແລະປ່າໄມ້ ເປັນຜູ້ວາງລະບຽບກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ຜຸ່ນ ແລະກຳນົດປະເພດຂອງຜຸ່ນທີ່ເປັນອັນຕະລາຍຮ້າຍແຮງທີ່ຫ້າມນຳໃຊ້. ພ້ອມກັນນີ້ ກໍຕ້ອງຊ່ວຍເຫລືອຝຶກອົບຮົມ, ຊຸກຍູ້ ໃຫ້ຊາວກະສິກອນ ໄດ້ນຳໃຊ້ຜຸ່ນອົງຄະທາດເປັນຕົວຕໍ່ ແລະ ນຳໃຊ້ຜຸ່ນໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມວິທີການ, ມາດຕະຖານເຕັກນິກ ແລະ ຫັນກັບລະດູການຜະລິດ.

ມາດຕາ 30. ອາຫານສັດ.

ອາຫານສັດແມ່ນວັດສະດຸ ທີ່ນຳມາລ້ຽງສັດ ຊຶ່ງໄດ້ມາຈາກທຳມະຊາດ, ການຜະລິດ ຫລືການປຸງແຕ່ງຈາກຜະລິດຕະຜົນກະສິກຳ ແລະທາດອື່ນໆ ທີ່ມີຄຸນນະພາບທາງດ້ານໂພຊະນາການ.

ອາຫານສັດປະກອບດ້ວຍ ສາມປະເພດຄື :

- ອາຫານສິດເຊັ່ນ: ຫຍ້າຂຽວ, ເມັດພືດ;
- ອາຫານປຸງແຕ່ງເບື້ອງຕົ້ນເຊັ່ນ: ຮຳ, ເພືອງ, ຫຍ້າປົ່ມ, ຫຍ້າແຫ້ງ;
- ອາຫານສຳເລັດຮູບເຊັ່ນ: ອາຫານປຸງແຕ່ງຂຶ້ນຕາມສູດໂພຊະນາການສຳລັບແຕ່ ລະປະເພດສັດ

ມາດຕາ 31. ການຄຸ້ມຄອງຜຸ່ນ ແລະອາຫານສັດ.

ກະຊວງກະສິກຳ ແລະປ່າໄມ້ ເປັນຜູ້ກຳນົດລະບຽບການ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງຜຸ່ນວິທະຍາສາດ, ຜຸ່ນອົງຄະທາດ ແລະອາຫານສັດ ໂດຍປະສານສົມທົບກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເຊັ່ນ: ຂະແໜງອຸດສາຫະກຳ ແລະຫັດຖະກຳ, ການຄ້າ, ການເງິນ, ທະນາຄານ, ອົງການວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະສິ່ງແວດລ້ອມ ເພື່ອກຳນົດປະເພດ, ຄຸນນະພາບຂອງຜຸ່ນ, ຄຸ້ມຄອງການນຳເຂົ້າ, ການຂົນສົ່ງ, ການຈຳຫນ່າຍ, ການເກັບຮັກສາ, ການຫຸ້ມຫໍ່ ແລະກິດຈະການອື່ນໆທີ່ກ່ຽວພັນກັບຜຸ່ນ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ຜຸ່ນທຸກຊະນິດ ມີສ່ວນປະສົມຖືກຕ້ອງຕາມສູດ, ມີຄຸນນະພາບດີ ພ້ອມທັງຊຸກຍູ້ ໃຫ້ມີການຜະລິດຜຸ່ນ ແລະອາຫານສັດຢູ່ພາຍໃນປະເທດ.

ຫມວດທີ 5

ຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະ ຢາປົວສັດ

ມາດຕາ 32. ຢາປາບສັດຕູພືດ.

ຢາປາບສັດຕູພືດ ແມ່ນສານທີ່ມີປະຕິກິລິຍາທາງເຄມີ ເພື່ອນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການປ້ອງກັນ, ກຳຈັດສັດຕູພືດ ທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດຄວາມເສັຽຫາຍແກ່ການປູກຝັງ ລວມທັງສານເຄມີທີ່ນຳໃຊ້ໃນການເກັບມ້ຽນ, ຮັກສາ ແລະການຂົນສົ່ງ .

ຢາປາບສັດຕູພືດໄດ້ມາຈາກການປະສົມທາດເຄມີຕ່າງໆ ຊຶ່ງປຸງແຕ່ງຈາກໂຮງງານ ຫລືສະກັດຈາກພືດໂດຍກົງ ຊຶ່ງເອີ້ນວ່າຢາປາບສັດຕູພືດພື້ນເມືອງ .

ມາດຕາ 33. ຢາປົວສັດ

ຢາປົວສັດ ແມ່ນສານທີ່ມີປະຕິກິລິຍາທາງເຄມີ, ປະກອບດ້ວຍສ່ວນປະສົມຂອງທາດເຄມີ ຫລືສະກັດໂດຍກົງຈາກພືດ ຫລືສັດ ຊຶ່ງມີຄຸນລັກສະນະເປັນຢາ ເພື່ອນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການປ້ອງກັນ ແລະປົວພະຍາດຂອງສັດລ້ຽງທຸກຊະນິດ.

ມາດຕາ 34. ການນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະ ຢາປົວສັດ.

ຜູ້ທີ່ນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດ ຫລືຢາປົວສັດ ຕ້ອງປະຕິບັດໃຫ້ຖືກຕ້ອງ ຕາມຈຸດປະສົງ ແລະລະບຽບ ການນຳໃຊ້ຢ່າງເຄັ່ງຄັດ ລວມທັງການເກັບມ້ຽນຮັກສາ ຢາດັ່ງກ່າວ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູ ພືດ ຫລື ຢາປົວສັດ ມີປະສິດທິພາບ ທັງຮັບປະກັນບໍ່ໃຫ້ເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ຊີວິດ, ສຸຂະພາບຂອງຄົນ ແລະ ສັດ .

ມາດຕາ 35. ການຄຸ້ມຄອງຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະ ຢາປົວສັດ.

ກະຊວງກະສິກຳ ແລະປ່າໄມ້ ເປັນຜູ້ກຳນົດລະບຽບການກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະຢາປົວສັດ ໂດຍປະສານສົມທົບກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເຊັ່ນ: ອົງການວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະສິ່ງແວດລ້ອມ, ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ, ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະຫັດຖະກຳ, ກະຊວງການຄ້າ, ກະ ຊວງການເງິນ ເພື່ອກຳນົດປະເພດ, ຄຸນນະພາບຂອງຢາທີ່ເປັນອັນຕະລາຍ ແລະປະເພດທ້າມນຳໃຊ້, ຄຸ້ມ ຄອງການນຳເຂົ້າ, ການຂົນສົ່ງ, ການຈຳໜ່າຍ, ການເກັບຮັກສາ ແລະກິດຈະການອື່ນໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຢາ ປາບສັດຕູພືດ ຫລື ຢາປົວສັດ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ປະເພດຢາຕ່າງໆດັ່ງກ່າວ ມີສ່ວນປະສົມຖືກຕ້ອງຕາມສູດ, ຕາມມາດຕະຖານເຕັກນິກ ແລະມີຄຸນນະພາບດີ.

ຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະຢາປົວສັດທຸກປະເພດ ທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດໃຫ້ນຳໃຊ້ ແລະຈຳໜ່າຍນັ້ນ ຕ້ອງ ຕິດສະຫລາກຢ່າງຈະແຈ້ງ, ເຫັນໄດ້ງ່າຍ ແລະສາມາດເຂົ້າໃຈໄດ້ ຊຶ່ງຈະຕ້ອງບົ່ງບອກຄຸນລັກສະນະ, ຂະ ນິດສານເຄມີ, ວິທີ ແລະກຳນົດເວລາການນຳໃຊ້ ຢ່າງລະອຽດ, ຄວາມເປັນອັນຕະລາຍ ພ້ອມທັງແນະນຳວິ ທີ່ແກ້ພິດໃນເບື້ອງຕົ້ນ.

ຫມວດທີ 6

ເຄື່ອງມື ແລະ ພາຫະນະກົນຈັກການກະເສດ

ມາດຕາ 36. ເຄື່ອງມື ແລະພາຫະນະກົນຈັກການກະເສດ.

ເຄື່ອງມື ແລະພາຫະນະກົນຈັກການກະເສດ ແມ່ນເຄື່ອງມື ແລະພາຫະນະກົນຈັກທີ່ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນ ການປູກຝັງ ແລະ ລ້ຽງສັດ ຊຶ່ງລວມມີ:

- ເຄື່ອງມື ແລະພາຫະນະກົນຈັກທີ່ຮັບໃຊ້ການບຸກເບີກເນື້ອທີ່ດິນປູກຝັງ ຫລືລ້ຽງສັດ, ການດັດແປງ ຫນ້າດິນ, ການໄຖ, ຄາດ, ປັກດຳ, ເສັງຫຍ້າ, ໂສ່ຝຸ່ນ, ປ້ອງກັນ ຫລື ປາບສັດຕູພືດ, ເກັບກ່ຽວ, ຟາດ, ເກັບ ຮັກສາ, ສີ, ບົດ ແລະ ຂົນສົ່ງ ຊຶ່ງປະກອບດ້ວຍເຄື່ອງມືງ່າຍດາຍ, ປະຖົມປະຖານເຊັ່ນ : ຈົກ, ສຽມ, ຊວ້ານ, ກວຽນ ແລະພາຫະນະກົນຈັກທັນສະໄຫມເຊັ່ນ : ລົດດູດ, ລົດໄຖ, ຈັກຟາດເຂົ້າ;
- ເຄື່ອງມື ແລະພາຫະນະກົນຈັກປ້ອງກັນ, ຮັກສາ, ລ້ຽງ ແລະປິ່ນປົວສັດ;
- ເຄື່ອງມືຕົບແຕ່ງ, ຄັດເລືອກ ຜົນຜະລິດ ກະສິກຳ, ແຊ່ເຢັນ ແລະອື່ນໆ.

ມາດຕາ 37. ການຜະລິດເຄື່ອງມື ແລະພາຫະນະກົນຈັກການກະເສດ.

ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະຫັດຖະກຳ ເປັນຜູ້ກຳນົດລະບຽບການ ແລະມາດຕະຖານເຕັກນິກ ໃນກາ ນນຳເຂົ້າ ຫລືຜະລິດບັນດາເຄື່ອງມື ແລະພາຫະນະກົນຈັກການກະເສດ ໂດຍ ປະສານສົມທົບກັບກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະປ່າໄມ້ ແລະອົງການວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະສິ່ງແວດລ້ອມ.

ຫມວດທີ 7

ສາງເກັບມ້ຽນ

ມາດຕາ 38. ສາງເກັບມ້ຽນ.

ສາງເກັບມ້ຽນແມ່ນອາຄານ, ສະຖານທີ່ ສຳລັບເກັບມ້ຽນຜົນຜະລິດກະສິກຳ, ຝຸ່ນ ແລະອາຫານສັດ, ຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະຢາປົວສັດ, ຮັກສາຄຸນນະພາບໃຫ້ຍາວນານ ຊຶ່ງລວມມີ: ເລາເຂາ, ສາງເກັບມ້ຽນ ເມັດພືດ, ແນວພັນ, ຝຸ່ນ, ອາຫານສັດ, ສາງເຢັນສຳລັບເກັບມ້ຽນຜັກ, ໝາກໄມ້, ຊີ້ນສົດ, ນົມສົດ ແລະສາງ ສະເພາະເພື່ອເກັບມ້ຽນ ຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະຢາປົວສັດ.

ມາດຕາ 39 . ການສ້າງສາງເກັບມ້ຽນ.

ການສ້າງສາງເກັບມ້ຽນຕ້ອງຮັບປະກັນໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມລະບຽບການ ແລະມາດຕະຖານເຕັກນິກ ທີ່ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະປ່າໄມ້ວາງອອກ, ພ້ອມກັນນັ້ນ ກໍຕ້ອງໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມ ລະບຽບຂອງຜັງເມືອງ .

ຫມວດທີ 8

ການປຸງແຕ່ງຜົນຜະລິດກະສິກຳ

ມາດຕາ 40. ການປຸງແຕ່ງຜົນຜະລິດກະສິກຳ

ການປຸງແຕ່ງຜົນຜະລິດກະສິກຳ ແມ່ນການນຳເອົາຫມາກຜົນທີ່ໄດ້ມາຈາກ ການປູກຝັງ, ລ້ຽງສັດ ແລະການປະມົງ ມາປຸງແຕ່ງໃຫ້ເປັນຜະລິດຕະພັນເຄິ່ງສຳເລັດຮູບ ແລະສຳເລັດຮູບເຊັ່ນ: ການດອງ, ການ ຕາກແຫ້ງ, ການເຮັດອາຫານສຳເລັດຮູບ, ການເຮັດເຄື່ອງກະປ່ອງ, ການສະກັດນ້ຳມັນພືດ, ການຜະລິດເປັນ ເຄື່ອງໃຊ້ສອຍ ແລະ ອື່ນ ໆ.

ມາດຕາ 41. ການສ້າງໂຮງຫັດຖະກຳ ແລະໂຮງງານປຸງແຕ່ງຜົນຜະລິດກະສິກຳ.

ການສ້າງໂຮງຫັດຖະກຳ ແລະໂຮງງານປຸງແຕ່ງຜົນຜະລິດກະສິກຳ ຕ້ອງຮັບປະກັນໃຫ້ຖືກຕາມລະ ບຽບການ ແລະມາດຕະຖານເຕັກນິກ ທີ່ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະຫັດຖະກຳແລະກະຊວງສາທາລະນະ ສຸກວາງອອກ, ພ້ອມກັນນັ້ນ ກໍໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມລະບຽບຂອງຜັງເມືອງ.

ຫມວດທີ 9

ຕະຫລາດກະສິກຳ

ມາດຕາ 42. ຕະຫລາດກະສິກຳ.

ຕະຫລາດກະສິກຳ ແມ່ນບ່ອນຊື້ຂາຍຜົນຜະລິດກະສິກຳ ລະຫວ່າງຜູ້ຜະລິດ ແລະ ຜູ້ຊົມໃຊ້ ລວມ ທັງການນຳເອົາຜົນຜະລິດກະສິກຳອອກສູ່ຂອດຈຳລະຈອນທົ່ວໄປ. ຕະຫລາດກະສິກຳມີຄວາມສຳຄັນຕໍ່ການ

ຊຸກຍູ້ ຂະບວນການຜະລິດກະສິກຳຢູ່ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ແນໃສ່ຕອບສະ
ໜອງສະບຽງອາຫານ ຢ່າງພຽງພໍ ແລະ ເປັນສິນຄ້າສົ່ງອອກ.

ມາດຕາ 43. ການສ້າງຕະຫລາດກະສິກຳ.

ຕະຫລາດກະສິກຳຕ້ອງສ້າງຂຶ້ນຢ່າງກວ້າງຂວາງດ້ວຍຫລາຍຮູບການ, ຫລາຍລະດັບທັງຢູ່ພາຍໃນ
ແລະຕ່າງປະເທດ ເພື່ອເປັນບ່ອນຈຳໜ່າຍ ຜົນຜະລິດກະສິກຳ, ສ້າງຕັ້ງສະຫະກອນ ແລະບໍລິສັດ ຜູກພັນ
ຊື້- ຂາຍ ກັບຊາວກະສິກອນໂດຍກົງ, ສ້າງຕັ້ງບໍລິສັດສົ່ງອອກ ຜະລິດຕະຜົນກະສິກຳ.

ຫມວດທີ 10

ການພົວພັນຮ່ວມມືກັບຕ່າງປະເທດທາງດ້ານກະສິກຳ

ມາດຕາ 44. ການພົວພັນຮ່ວມມືກັບຕ່າງປະເທດ ທາງດ້ານເຕັກນິກ.

ລັດເປີດກວ້າງການຮ່ວມມືກັບສາກົນທາງດ້ານກະສິກຳ ເພື່ອແລກປ່ຽນບົດຮຽນ, ວິຊາການ, ການ
ຄຸ້ມຄອງ, ນຳໃຊ້ວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ ທີ່ທັນສະໄຫມ ເພື່ອມາພັດທະນາກິດຈະການກະສິກຳຂອງປະ
ເທດເຮົາໃຫ້ມີການຂະຫຍາຍຕົວ ແລະມີປະສິດທິພາບສູງ.

ມາດຕາ 45 . ການພົວພັນຮ່ວມມືກັບຕ່າງປະເທດທາງດ້ານເສດຖະກິດ

ສາທາລະນະລັດປະຊາທິປະໄຕປະຊາຊົນລາວ ຍາດແຍ່ງທຶນຮອນຈາກຕ່າງປະເທດ ເພື່ອມາເສີມ
ຂະຫຍາຍການປູກຝັງ, ລ້ຽງສັດ ລວມທັງການດຶງດູດການລົງທຶນຂອງຕ່າງປະເທດເຂົ້າໃນກິດຈະການກະສິ
ກຳ.

ພາກທີ III

ການລົງທຶນໃສ່ກິດຈະການກະສິກຳ

ມາດຕາ 46. ການລົງທຶນໃສ່ກິດຈະການກະສິກຳ.

ການລົງທຶນໃສ່ກິດຈະການກະສິກຳ ແມ່ນການລົງທຶນໃສ່ການປູກຝັງ, ລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະ
ມົງ ເພື່ອທຳການຜະລິດ ຫລືດຳເນີນທຸລະກິດກ່ຽວກັບກະສິກຳ .

ມາດຕາ 47. ຮູບການລົງທຶນ.

ຮູບການລົງທຶນໃສ່ການຜະລິດ ກະສິກຳປະກອບມີ :

- ການລົງທຶນ ຂອງຫົວໜ່ວຍຄອບຄົວ;
- ການລົງທຶນ ແບບຮ່ວມມືຂອງປະຊາຊົນ;
- ການລົງທຶນ ຂອງເອກະຊົນ;

- ການລົງທຶນຂອງລັດແຕ່ຝ່າຍດຽວ ໃນກໍລະນີທີ່ບໍ່ມີພາກສ່ວນເສດຖະກິດອື່ນມາລົງທຶນ ແຕ່ການ
ລົງທຶນດັ່ງກ່າວ ຜັດມີຄວາມສຳຄັນ ແລະຈຳເປັນສຳລັບຜົນປະໂຫຍດຂອງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າ;

- ການລົງທຶນຂອງລັດ ກັບເອກະຊົນພາຍໃນປະເທດ ຫລືຕ່າງປະເທດ;

- ການລົງທຶນ ຂອງເອກະຊົນພາຍໃນ ກັບຕ່າງປະເທດ ;
- ການລົງທຶນ ຂອງຕ່າງປະເທດແຕ່ຝ່າຍດຽວ.

ການລົງທຶນ ໃສ່ການຜະລິດກະສິກໍາ ແບ່ງອອກເປັນສາມຂະໜາດ:

- ການຜະລິດ ແລະທຸລະກິດ ກະສິກໍາ ຂະໜາດນ້ອຍ ;
- ການຜະລິດ ແລະທຸລະກິດ ກະສິກໍາ ຂະໜາດກາງ;
- ທຸລະກິດ ກະສິກໍາ ຂະໜາດໃຫຍ່.

ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະປ່າໄມ້ ເປັນຜູ້ກໍານົດຂະໜາດການຜະລິດ ແລະທຸລະກິດກະສິກໍາ ໂດຍປະສານສົມທົບກັບຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ສົ່ງເສີມການລົງທຶນ.

ພາກທີ IV

ການສົ່ງເສີມການຜະລິດກະສິກໍາ

ມາດຕາ 48 . ຈຸດປະສົງ.

ການສົ່ງເສີມການຜະລິດກະສິກໍາ ມີຈຸດປະສົງ ແນໃສ່ໃຫ້ຜະລິດຕະຜົນກະສິກໍາຮັບປະກັນທາງດ້ານປະລິມານ ແລະຄຸນນະພາບ ເພື່ອຕອບສະໜອງ ຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການຂອງສັງຄົມ, ມີສ່ວນແຮໄວ້ ແລະເພື່ອຂາຍເປັນສິນຄ້າ .

ມາດຕາ 49 . ເນື້ອໃນຂອງການສົ່ງເສີມການຜະລິດກະສິກໍາ.

ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ການຜະລິດກະສິກໍາ ມີປະສິດທິຜົນສູງນັ້ນ ການສົ່ງເສີມການຜະລິດກະສິກໍາຕ້ອງດຳເນີນຢ່າງຄົບຊຸດ ຊຶ່ງປະກອບດ້ວຍ :

- ທຶນ ແລະກອງທຶນສົ່ງເສີມ ;
- ແນວພັນພືດ ແລະແນວພັນສັດ ;
- ຝຸ່ນ ແລະອາຫານສັດ ;
- ຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະ ຢາປົວສັດ ;
- ເຄື່ອງມື ແລະພາຫະນະກິນຈັກການກະເສດ ;
- ຊົນລະປະທານ ;
- ວິຊາການ ;
- ຂໍ້ມູນຂ່າວສານທາງດ້ານກະສິກໍາ ;
- ສູນຄນຄວ້າ ແລະສະຖານີທົດລອງ ;
- ການຝຶກອົບຮົມຊາວກະສິກອນ;
- ສາງ, ໂຮງອົບ ແລະຫ້ອງເຢັນ ;
- ການປຸງແຕ່ງຜະລິດຕະຜົນກະສິກໍາ ;
- ທະນາຄານເມັດພືດ ແລະທະນາຄານສັດ ;
- ການຕະຫລາດ ;

- ລາຄາ ;
- ການປົກປ້ອງຜົນປະໂຫຍດຂອງຊາວກະສິກອນ.

ມາດຕາ 50 . ທຶນ ແລະກອງທຶນສິ່ງເສີມ.

ທຶນ ແລະກອງທຶນສິ່ງເສີມ ແມ່ນພາຫະນະທາງດ້ານການເງິນ ທີ່ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການຜະລິດ ກະສິກຳ. ລັດຈະສິ່ງເສີມໃຫ້ປະຊາຊົນກູ້ຢືມທຶນ ມາທຳການຜະລິດກະສິກຳ ເປັນແຕ່ລະໄລຍະຄື: ໄລຍະສັ້ນ, ໄລຍະກາງ ແລະໄລຍະຍາວດ້ວຍດອກເບ້ຍທີ່ມີລັກສະນະສິ່ງເສີມ ພ້ອມທັງດຶງດູດການຊ່ວຍເຫລືອຂອງຕ່າງປະເທດ ເພື່ອມາຊຸກຍູ້ການຜະລິດກະສິກຳ .

ໃນກໍລະນີ ທີ່ເກີດໄພທຳມະຊາດເຊັ່ນ : ໄພແຫ້ງແລ້ງ, ໄພນໍ້າຖ້ວມ, ພະຍຸສັດ, ພະຍາດບາງແມງ ຫລືອື່ນໆ ທີ່ສ້າງຄວາມເສຍຫາຍຢ່າງຮ້າຍແຮງ ໃຫ້ແກ່ການຜະລິດກະສິກຳນັ້ນ ລັດຈະມີນະໂຍບາຍຜ່ອນຜັນການທົດແທນຕົນທຶນ ແລະດອກເບ້ຍ ທີ່ໄດ້ກູ້ຢືມຈາກລັດໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນຢ່າງ ສົມເຫດສົມຜົນ.

ລັດສ້າງຕັ້ງກອງທຶນສິ່ງເສີມກະສິກຳ ເພື່ອຊຸກຍູ້ການຜະລິດກະສິກຳໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ.

ກອງທຶນສິ່ງເສີມກະສິກຳໄດ້ມາຈາກ :

- ທຶນປະກອບຂອງລັດ ;
- ທຶນປະກອບຂອງປະຊາຊົນ ;
- ທຶນຊ່ວຍເຫລືອຈາກສາກົນ .

ມາດຕາ 51. ແນວພັນພືດ ແລະແນວພັນສັດ.

ກະຊວງກະສິກຳ ແລະປ່າໄມ້ ເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບ ຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ ຊອກຫາແນວພັນພືດ, ແນວພັນສັດຢູ່ພາຍໃນ ແລະຈາກຕ່າງປະເທດ ທີ່ດີ ແລະເໝາະສົມ ກັບສະພາບດິນຟ້າອາກາດຂອງແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນຂອງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ເພື່ອໃຫ້ການຜະລິດກະສິກຳ ມີປະສິດທິພາບສູງ ໂດຍປະສານສົມທົບກັບອົງການວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະສິ່ງແວດລ້ອມ, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ ແລະອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ .

ມາດຕາ 52 . ຝຸ່ນ ແລະອາຫານສັດ.

ລັດສິ່ງເສີມການສະໜອງຝຸ່ນແກ່ຊາວກະສິກອນຢ່າງກ້ວາງຂວາງ ແລະທັນກັບລະດູການ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ການຜະລິດ ກະສິກຳ ມີປະສິດທິຜົນສູງທາງດ້ານປະລິມານ ແລະຄຸນນະພາບ ໂດຍຊຸກຍູ້ໃຫ້ມີການຜະລິດຝຸ່ນອົງຄະທາດ ແລະຝຸ່ນວິທະຍາສາດ ຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ແລະໃນກໍລະນີທີ່ຈຳເປັນກໍສາມາດນຳເຂົ້າຈາກຕ່າງປະເທດໄດ້ ຕາມລະບຽບກົດໝາຍ.

ລັດສິ່ງເສີມໃຫ້ມີການຕອບສະໜອງດ້ານອາຫານສັດໃຫ້ແກ່ສັດລ້ຽງຂອງຄອບຄົວ ແລະສັດລ້ຽງເປັນທຸລະກິດດ້ວຍການຊຸກຍູ້ໃຫ້ຊອກຫາແນວພັນພືດທີ່ດີແກ່ການລ້ຽງສັດຈາກ ພາຍໃນ ແລະຕ່າງປະເທດ, ຜະລິດວັດຖຸດິບປ້ອນໂຮງງານອາຫານສັດ ລວມທັງການກໍ່ສ້າງໂຮງງານປຸງແຕ່ງອາຫານສັດ .

ໃນກໍລະນີທີ່ການຜະລິດອາຫານສັດ ຢູ່ພາຍໃນປະເທດຫາກບໍ່ພຽງພໍ ກໍອະນຸຍາດໃຫ້ນຳເຂົ້າຈາກຕ່າງປະເທດໄດ້ ຕາມລະບຽບກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 53. ຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະຢາປົວສັດ.

ເພື່ອຕອບສະໜອງຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະຢາປົວສັດໃຫ້ພຽງພໍ ແລະທັນເວລານັ້ນ ລັດສິ່ງເສີມການ ຜະລິດ ຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະຢາປົວສັດ ຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ແລະອະນຸຍາດໃຫ້ນຳຢາດັ່ງກ່າວເຂົ້າມາຈາກ ຕ່າງປະເທດ ຕາມລະບຽບກົດໝາຍໃນກໍລະນີທີ່ຈຳເປັນ.

ມາດຕາ 54 . ເຄື່ອງມື ແລະພາຫະນະກົນຈັກການກະເສດ.

ເຄື່ອງມື ແລະພາຫະນະກົນຈັກການກະເສດ ແມ່ນພາຫະນະ ທີ່ຈຳເປັນ ແລະມີຄວາມສຳຄັນໃນ ການຍົກປະສິດທິພາບຂອງການຜະລິດກະສິກຳ. ລັດສິ່ງເສີມໃຫ້ທຳການຜະລິດ ເຄື່ອງມື ແລະພາຫະນະກົນ ຈັກການກະເສດທີ່ເໝາະສົມ ແລະທັນສະໄຫມ ຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ແລະໃນກໍລະນີທີ່ຈຳເປັນ ກໍອະນຸຍາດ ໃຫ້ນຳເຂົ້າຈາກຕ່າງປະເທດຕາມລະບຽບກົດໝາຍ ໃຫ້ພຽງພໍ ແລະທັນເວລາ. ນອກຈາກນີ້ ລັດຍັງສິ່ງເສີມ ໃຫ້ມີການຈັດຕັ້ງກອງກົນຈັກການກະເສດໃນເຂດຕ່າງໆເປັນຕົ້ນ ໃນເຂດຈຸດສຸມກະສິກຳ .

ມາດຕາ 55 . ຊົນລະປະທານ.

ເພື່ອໃຫ້ການຜະລິດ ກະສິກຳສາມາດດຳເນີນໄດ້ຫຼາຍລະດູການ ແລະມີປະສິດທິພາບ ລັດສິ່ງເສີມ ໃຫ້ມີການພັດທະນາຊົນລະປະທານດ້ວຍຫຼາຍລະດັບ, ຫຼາຍຂະໜາດ, ຢ່າງກ້ວາງຂວາງເປັນຕົ້ນການ ຊຸດສະ, ການສ້າງອ່າງເກັບນ້ຳ, ການຜະລິດ ແລະການນຳເຂົ້າຈາກຕ່າງປະເທດ ຈັກສູບນ້ຳຢ່າງພຽງພໍ ຕາມ ລະບຽບກົດໝາຍ.

ອຳນາດການປົກຄອງ ມີໜ້າທີ່ຊຸກຍູ້, ປຸກລະດົມການສ້າງຊົນລະປະທານດ້ວຍທຶນຂອງບຸກຄົນ, ລວມທັງ, ລັດຮ່ວມທຶນກັບປະຊາຊົນ ຫຼືລັດເປັນຜູ້ລົງທຶນເອງ.

ມາດຕາ 56 . ວິຊາການ.

ໃນການຜະລິດກະສິກຳຂອດວິຊາການແມ່ນມີລັກສະນະຕັດສິນ, ລັດມີໜ້າທີ່ກໍ່ສ້າງນັກວິຊາການ ດ້ານກະສິກຳຫຼາຍລະດັບ ເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການທີ່ຈຳເປັນ ເພື່ອຊຸກຍູ້, ຊີ້ນຳ ຊາວກະສິ ກອນ ໂດຍເລີ່ມແຕ່ເວລາ ກະກຽມລົງມືທຳການຜະລິດ ຈົນຮອດເວລາເກັບກ່ຽວ, ຕະຫຼອດຮອດການເກັບ ຮັກສາ, ການປຸງແຕ່ງເບື້ອງຕົ້ນ ແລະການຫຸ້ມຫໍ່, ຂົນສົ່ງໄປສູ່ຕະຫຼາດ .

ນອກຈາກນີ້ ລັດຍັງສິ່ງເສີມໃຫ້ພາກສ່ວນອື່ນ ກໍ່ສ້າງນັກວິຊາການດ້ານກະສິກຳອີກດ້ວຍ.

ມາດຕາ 57 . ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ທາງດ້ານກະສິກຳ.

ລັດຕ້ອງຕອບສະໜອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ, ສະຖິຕິ ກ່ຽວກັບການຜະລິດກະສິກຳ ເຊັ່ນ: ເຕັກນິກ ການ ປູກຝັງ, ລ້ຽງສັດ ແລະການປະມົງ, ແນວພັນພືດ ແລະແນວພັນສັດ, ຄຸນນະພາບ ແລະມາດຕະຖານສາກົນ, ການເຫນັງຕືງຂອງລາຄາ ໃນທ້ອງຕະຫຼາດ, ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບອຸຕຸນິຍົມ, ອຸທິກກະສາດ ແລະອື່ນໆ, ສ້າງລະ ບົບເກັບກຳຂໍ້ມູນ, ຂ່າວສານ, ສະຖິຕິແຕ່ຂັ້ນບ້ານ, ຫົວໜ່ວຍຮາກຖານຂຶ້ນມາ ເພື່ອໃຫ້ມີຂໍ້ມູນຕົວຈິງ. ພ້ອມ ກັນນັ້ນລັດກໍຊຸກຍູ້ໃຫ້ພາກສ່ວນອື່ນປະກອບສ່ວນໃນການສະໜອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານທາງດ້ານກະສິກຳ.

ມາດຕາ 58. ສູນຄນຄວ້າ ແລະສະຖານີທົດລອງ.

ສູນຄນຄວ້າ ແລະສະຖານີທົດລອງມີບົດບາດໃນການຄນຄວ້າ, ນຳໃຊ້ບົດຮຽນທີ່ດີ ຢູ່ພາຍໃນປະ ເທດ ແລະນຳເອົາຜົນສຳເລັດຂອງສາກົນທາງດ້ານກະສິກຳເຂົ້າມານຳໃຊ້ ພາຍໃນປະເທດ ເພື່ອເພີ່ມທະວີ ປະສິດທິຜົນຂອງຜົນຜະລິດກະສິກຳ.

ສູນຄນຄວ້າ ແລະສະຖານີທົດລອງມີໜ້າທີ່ໃນການຄນຄວ້າ ແລະທົດລອງແນວພັນພືດ ແລະແນວພັນສັດ, ຝຸ່ນ ແລະອາຫານສັດ, ຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະຢາປົວສັດ, ເຕັກນິກການຜະລິດພາຫະນະກົນຈັກ ການກະເສດລວມທັງເຕັກນິກຂອງການປູກຝັງ ແລະລ້ຽງສັດ.

ລັດສິ່ງເສີມການສ້າງ ແລະຂະຫຍາຍສູນຄນຄວ້າ ແລະສະຖານີທົດລອງໃນເຂດການຜະລິດຕ່າງໆ ທີ່ເຫັນວ່າເໝາະສົມ.

ມາດຕາ 59. ການຝຶກອົບຮົມຊາວກະສິກອນ.

ເພື່ອເຮັດໃຫ້ ການຜະລິດກະສິກໍາ ມີປະສິດທິພາບ ແລະສາມາດເປັນສິນຄ້າໄດ້ ລັດເອົາໃຈໃສ່ ຝຶກອົບຮົມຊາວກະສິກອນ ກ່ຽວກັບການປູກຝັງ, ລ້ຽງສັດ ແລະການປະມົງ ໃຫ້ຮູ້ຈັກ ນໍາໃຊ້ເຕັກນິກວິທະຍາສາດ ແລະເຕັກໂນໂລຊີ ໃຫມ່ຢ່າງກວ້າງຂວາງໃນການຜະລິດກະສິກໍາ ດ້ວຍການຈັດການຝຶກອົບຮົມ, ທັດສະນະສຶກສາ ແລະສໍາມະນາຢູ່ພາຍໃນ ແລະຕ່າງປະເທດ, ຮຽນຮູ້ມາດຕະຖານສາກົນ ກ່ຽວກັບຜະລິດຕະຜົນ ກະສິກໍາ . ນອກຈາກນີ້ ກໍເອົາບົດຮຽນ ທີ່ດີຈາກຄອບຄົວຕົວແບບ ແລະຫົວໜ່ວຍການຜະລິດກະສິກໍາ ຢູ່ພາຍໃນ ມາເຜີຍແຜ່ຮໍ່ຮຽນ, ຜົນຂະຫຍາຍໃຫ້ກວ້າງຂວາງ ແລະທັນເວລາ .

ລັດສິ່ງເສີມໃຫ້ພາກສ່ວນຕ່າງໆ ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຝຶກອົບຮົມຊາວກະສິກອນກ່ຽວກັບການຜະລິດກະສິກໍາ.

ລັດຈະນໍາເອົາວິຊາກະສິກໍາພື້ນຖານເຂົ້າໃນຫລັກສູດການສຶກສາ.

ມາດຕາ 60 . ສາງ, ໂຮງອົບ, ຫ້ອງເຢັນ ແລະໂຮງງານປຸງແຕ່ງ.

ເພື່ອຮັກສາຜະລິດຕະຜົນກະສິກໍາໃຫ້ຢູ່ໃນສະພາບຄົງຕົວ ແລະເກັບຮັກສາໄວ້ໄດ້ຍາວນານ ລັດສິ່ງເສີມໃຫ້ປະຊາຊົນສ້າງສາງ, ໂຮງອົບ, ຫ້ອງເຢັນ ແລະໂຮງງານປຸງແຕ່ງຜົນຜະລິດກະສິກໍາເບື້ອງຕົ້ນຢ່າງກວ້າງຂວາງ ແລະຖືກຕ້ອງຕາມມາດຕະຖານເຕັກນິກ .

ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະປ່າໄມ້ ມີໜ້າທີ່ແນະນໍາ, ຝຶກອົບຮົມທາງດ້ານວິຊາການ ກ່ຽວກັບລະບົບສາງ, ໂຮງອົບ, ຫ້ອງເຢັນ ແລະໂຮງງານປຸງແຕ່ງເບື້ອງຕົ້ນໃຫ້ປະຊາຊົນ .

ມາດຕາ 61 . ທະນາຄານເມັດພືດ ແລະທະນາຄານສັດ.

ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ຊາວກະສິກອນມີທຶນຮອນທໍາການຜະລິດ ແລະໃຊ້ຈ່າຍໃນຄອບຄົວ ລັດຊຸກຍູ້, ສິ່ງເສີມໃຫ້ມີການສ້າງຕັ້ງທະນາຄານເມັດພືດ ແລະທະນາຄານສັດ ເພື່ອຕອບສະໜອງຄວມຕ້ອງການຂອງຊາວກະສິກອນ ໃນເວລາຈໍາເປັນ ດ້ວຍການນໍາເອົາຜົນຜະລິດຂອງຕົນ ໄປເປັນຫລັກຊັບຄໍາປະກັນ ເພື່ອກູ້ຢືມເງິນ ແລະຊາວກະສິກອນ ມີສິດ ນໍາເອົາຜະລິດຕະຜົນ ທີ່ນໍາໄປຄໍາປະກັນນັ້ນ ອອກຈໍາໜ່າຍໃນເວລາຜົນຜະລິດມີລາຄາສູງ .

ນອກຈາກນີ້ ທະນາຄານເມັດພືດ ແລະທະນາຄານສັດ ຍັງມີຈຸດປະສົງໃຫ້ຊາວກະສິກອນສາມາດກູ້ຢືມເມັດພືດ ຫລືສັດໄປນໍາໃຊ້ໃນເວລາທີ່ຈໍາເປັນ.

ມາດຕາ 62 . ການຕະຫລາດ.

ການຈໍລະຈອນແຈກຢາຍສິນຄ້າມີຄວາມສໍາຄັນໃນການກະຕຸກຊຸກຍູ້ການຜະລິດສິນຄ້າ ແລະການຜະລິດສໍາເປັດກ້ວາງ ດັ່ງນັ້ນລັດຊຸກຍູ້ໃຫ້ພາກສ່ວນເສດຖະກິດຕ່າງໆ ຊອກຫາຕະຫລາດພາຍໃນ ແລະຕ່າງ

ປະເທດ ດ້ວຍການໂຄສະນາສິນຄ້າ, ການເປີດການວາງສະແດງສິນຄ້າກະສິກໍາ ແລະເປີດກ້ວາງການພົວພັນກັບສາກົນ ກ່ຽວກັບການຊື້-ຂາຍ, ແລກປ່ຽນສິນຄ້າກະສິກໍາ. ນອກຈາກນີ້ ລັດຍັງຊຸກຍູ້ການຜະລິດກະສິກໍາຂອງປະຊາຊົນ ດ້ວຍການຜູກພັນສອງສນ ລວມທັງສົ່ງເສີມການສ້າງຕັ້ງສະຫະກອນ ແລະບໍລິສັດຂອງລັດເພື່ອຜູກພັນຊື້-ຂາຍຜົນຜະລິດກະສິກໍາ .

ການນໍາຜົນຜະລິດກະສິກໍາເຂົ້າມາໃນປະເທດ ຫລືສົ່ງອອກນອກປະເທດຕ້ອງປະຕິບັດໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມລະບຽບກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 63 . ລາຄາ.

ລັດຮັບປະກັນລາຄາຕໍ່ສຸດ ສໍາລັບສິນຄ້າ ກະສິກໍາບາງຊະນິດທີ່ຈໍາເປັນແກ່ການດໍາລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນ .

ໃນກໍລະນີທີ່ຈໍາເປັນ ລັດຈະໄປເກັບຊື້ ຜະລິດຕະຜົນກະສິກໍາດັ່ງກ່າວ ເພື່ອຮັກສາລາຄາໃຫ້ຫມັ້ນທ່ຽງເປັນຕົ້ນໃນລະດູການເກັບກ່ຽວ. ນອກຈາກນີ້ ລັດຕ້ອງຊອກທຸກວິທີທາງ ເພື່ອສະກັດກັ້ນການກົດຫມ່ວງລາຄາສິນຄ້າກະສິກໍາ, ທັງຫມົດເຫລົ່ານີ້ ແນໃສ່ປົກປ້ອງຜົນປະໂຫຍດຂອງຜູ້ຜະລິດ ແລະຜູ້ບໍລິໂພກ .

ມາດຕາ 64 .ການປົກປ້ອງຜົນປະໂຫຍດຂອງຊາວກະສິກອນ.

ລັດເອົາໃຈໃສ່ປົກປ້ອງຜົນປະໂຫຍດຂອງຊາວກະສິກອນດ້ວຍການຊຸກຍູ້ການຂະຫຍາຍ ການຜະລິດ ແລະການຊົມໃຊ້ຜະລິດຕະຜົນ ກະສິກໍາພາຍໃນປະເທດ, ການຫຼຸດຜ່ອນ ແລະຈໍາກັດ ການນໍາເຂົ້າຜະລິດຕະຜົນກະສິກໍາ ຈາກຕ່າງປະເທດທີ່ບໍ່ຈໍາເປັນ ລວມທັງການນໍາໃຊ້ມາດຕະການ ສົ່ງເສີມຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນພາກທີ IV ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້ .

ພາກທີ V
ການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ

ມາດຕາ 65. ການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ.

ບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງທີ່ດໍາເນີນກິດຈະການກະສິກໍາປະເພດຕ່າງໆຈະຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມສັງຄົມ ແລະສິ່ງແວດລ້ອມທໍາມະຊາດເຊັ່ນ: ຄົນ, ສັດ, ດິນ, ນໍ້າ, ປ່າໄມ້, ອາກາດ.

ມາດຕາ 66. ການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມໃນການປູກຝັງ.

ການບຸກເບີກ, ກຽມ ແລະນໍາໃຊ້ດິນ, ການກໍ່ສ້າງກິດຈະການຊົນລະປະທານ ແລະ ການນໍາໃຊ້ນໍ້າ, ການນໍາໃຊ້ຝຸ່ນ ແລະການເກັບຮັກສາຢາປາບສັດຕູພືດ ຕ້ອງຈໍາກັດຜົນກະທົບອັນບໍ່ດີຕໍ່ຄົນ, ສັດ, ດິນ, ນໍ້າ, ປ່າໄມ້ ແລະອາກາດ.

ມາດຕາ 67. ການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມໃນການລ້ຽງສັດ.

ການລ້ຽງສັດຕ້ອງຈັດຢູ່ໃນສະຖານທີ່ ທີ່ເໝາະສົມ, ບໍ່ຄວນເຮັດຄອກສັດໃສ່ກ້ອງຕະລ່າງເຮືອນ ຫລືເຮັດຄອກສັດໃກ້ນໍ້າສ້າງ ຫລືໃກ້ຫ້ວຍ, ຫນອງ, ຄອງ, ບຶງຂອງສາທາລະນະ. ການລ້ຽງສັດຕ້ອງເອົາໃຈໃສ່ອະ

ນາໄມຄອກສັດຢ່າງເປັນປະຈຳ ເພື່ອຫລີກເວັ້ນຈາກມົນພາວະທີ່ເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ສຸຂະພາບຂອງຄົນ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ. ບໍ່ໃຫ້ລ້ຽງສັດຕາມແຄມທາງຫລວງແຫ່ງຊາດ, ການລ້ຽງສັດຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ຄຸ້ມຄອງຮັກສາ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ທຳລາຍຜົນລະບູກຂອງຜູ້ອື່ນ ຫລືບໍ່ໃຫ້ເກີດອຸປະຕິເຫດບົນທ້ອງຖະຫນົນ.

ມາດຕາ 68. ການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມໃນການປະມົງ.

ການປະມົງ ຕ້ອງຮັບປະກັນການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ຂະຫຍາຍແນວພັນປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນໆ, ບໍ່ໃຫ້ນຳໃຊ້ອຸປະກອນ ຫຼືວິທີການທີ່ມີລັກສະນະທຳລາຍ, ດັບສູນພັນປາ ແລະສັດນ້ຳອື່ນໆ ເຊັ່ນ: ຍາເບື້ອ, ລະເບີດ, ໄຟຟ້າ, ແຫຼ່ງຖີ່, ມອງຖີ່, ໜ້າກາກ ລວມທັງການນຳໃຊ້ຕ້ອນ, ລີ່, ໂຕ່ງ, ຕາມຫ້ວຍຮ່ອງເພື່ອຮີບໂຮມ ເອົາປານ້ອຍ, ປາໃຫຍ່ ເປັນຕົວແມ່ນໃນລະດູແຜ່ພັນ.

ການລ້ຽງປາ ແລະສັດນ້ຳອື່ນໆ ຕ້ອງຮັກສາບໍ່ໃຫ້ນ້ຳເນົ່າເຫມັນ ຊຶ່ງຈະເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ.

ພາກທີ VI

ການຄຸ້ມຄອງ ແລະກວດກາກິດຈະການກະສິກຳ

ຫມວດທີ 1

ການຄຸ້ມຄອງກິດຈະການກະສິກຳ

ມາດຕາ 69. ອົງການຄຸ້ມຄອງກິດຈະການກະສິກຳ.

ອົງການຄຸ້ມຄອງ ກິດຈະການກະສິກຳ ປະກອບມີ :

- ກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະປ່າໄມ້;
- ພະແນກ ກະສິກຳ ແລະປ່າໄມ້ແຂວງ, ກຳແພງນະຄອນ ແລະເຂດພິເສດ;
- ຫ້ອງການ ກະສິກຳ ແລະປ່າໄມ້ເມືອງ;
- ອຳນາດການປົກຄອງບ້ານ.

ໃນກໍລະນີທີ່ຈຳເປັນກໍອາດຈະຈັດຕັ້ງ ຄະນະກຳມະການສະເພາະຂຶ້ນຕື່ມອີກ ເພື່ອປະກອບສ່ວນເຂົ້າ ໃນການຄຸ້ມຄອງກິດຈະການ ກະສິກຳ.

ມາດຕາ 70. ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະປ່າໄມ້.

ສິດ ແລະໜ້າທີ່ຂອງກະຊວງກະສິກຳ ແລະປ່າໄມ້ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງກິດຈະການກະສິກຳມີດັ່ງຕໍ່ ໄປນີ້ :

- ເປັນເສນາທິການໃຫ້ແກ່ລັດຖະບານໃນການຜັນຂະຫຍາຍຍຸດທະສາດກ່ຽວກັບການຜະລິດກະສິ ກຳໃຫ້ກາຍເປັນແຜນການ, ໂຄງການລະອຽດ ແລະລະບຽບການ ເພື່ອຄຸ້ມຄອງ ແລະກວດກາກິດຈະການ ກະສິກຳ;

- ສ້າງຮ່າງແຜນແມ່ບົດ, ແຜນໄລຍະຍາວ, ໄລຍະກາງ, ໄລຍະສັ້ນ ແລະບັນດາໂຄງການ ກ່ຽວກັບ ການພັດທະນາ ການຜະລິດກະສິກຳ;

- ວາງຂໍ້ກຳນົດ, ກົດລະບຽບ ກ່ຽວກັບການຜະລິດ, ການຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການພັດທະນາ ກິດຈະການ ກະສິກຳ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ;
- ຄຸນຄ່າ ແລະ ມີຄຳເຫັນກ່ຽວກັບຄຳຮ້ອງຂໍດຳເນີນທຸລະກິດ ກະສິກຳ ຂະໜາດໃຫຍ່ ທີ່ມີຄວາມ ສຳຄັນ;
- ຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ ເຕັກນິກດ້ານກະສິກຳ, ສ້າງຕາຫນ່າງສູນຄຸນຄ່າ ແລະ ສະຖານີທົດລອງ ແລະ ຫນ່ວຍສົ່ງເສີມກະສິກຳໃນທົ່ວປະເທດ, ສະໜອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານສະຖິຕິທາງດ້ານກະສິກຳ, ອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ;
- ປະສານສົມທົບກັບ ອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອສຳຫລວດທ່າ ແຮງທາງດ້ານຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ເຂດຈຸດສຸມກະສິກຳ;
- ກວດກາກິດຈະການ ກະສິກຳໃນການປະຕິບັດ ລະບຽບ, ກົດຫມາຍ, ມາດຕະ ຖານເຕັກນິກຕ່າງໆ ເພື່ອໃຫ້ການຜະລິດມີປະສິດທິຜົນ;
- ກໍ່ສ້າງ, ບຳລຸງ ແລະ ຍົກລະດັບນັກວິຊາການ ຊັ້ນກາງ ແລະ ຊັ້ນສູງ ໂດຍປະສານສົມທົບກັບມະ ຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ ລວມທັງຊັ້ນກຳການກໍ່ສ້າງ ແລະ ຍົກລະດັບໃຫ້ນັກວິຊາການຊັ້ນຕນ ແລະ ຊາວກະສິ ກອນທົ່ວໄປ;
- ຮ່ວມມືກັບຕ່າງປະເທດທາງດ້ານການພັດທະນາກະສິກຳ;
- ປະຕິບັດສິດ ແລະ ຫນ້າທີ່ອື່ນໆ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງກິດຈະການກະສິກຳໃນຂອບເຂດທີ່ຕົນຮັບ ຜິດຊອບ.

ມາດຕາ 71. ສິດ ແລະ ຫນ້າທີ່ຂອງ ພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແຂວງ, ກຳແພງນະຄອນ ແລະ ເຂດພິເສດ.

- ສິດ ແລະ ຫນ້າທີ່ຂອງພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງ, ກຳແພງນະຄອນ ແລະ ເຂດພິເສດກ່ຽວ ກັບການຄຸ້ມຄອງກິດຈະການກະສິກຳມີດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ :
- ເປັນເສນາທິການໂດຍກົງ ໃຫ້ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ອຳນາດການປົກຄອງແຂວງ, ກຳ ແພງນະຄອນ ແລະ ເຂດພິເສດ ກ່ຽວກັບວຽກງານກະສິກຳ;
  - ຜັນຂະຫຍາຍແຜນແມ່ບົດ, ແຜນໄລຍະຍາວ, ໄລຍະກາງ ແລະ ໄລຍະສັ້ນ ໃຫ້ເປັນໂຄງການອັນ ລະອຽດ ເພື່ອຄວາມສະດວກໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ;
  - ກໍ່ສ້າງ, ບຳລຸງ ຍົກລະດັບນັກວິຊາການກະສິກຳຊັ້ນຕນໃຫ້ເມືອງ ແລະ ຊາວກະສິກອນພາຍໃນ ແຂວງ;
  - ຄຸນຄ່າ ແລະ ມີຄຳເຫັນກ່ຽວກັບຄຳຮ້ອງຂໍດຳເນີນທຸລະກິດ ກະສິກຳ ໃນຂອບເຂດທີ່ຕົນຮັບຜິດ ຊອບ;
  - ສຳຫລວດ ທ່າແຮງທາງດ້ານຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ຈຸດສຸມກະສິກຳ ລວມທັງການຈັດ ສັນທີ່ດິນ ກະສິກຳໃນຂອບເຂດຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ;
  - ປະຕິບັດສິດ ແລະ ຫນ້າທີ່ອື່ນໆ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງກິດຈະການກະສິກຳໃນຂອບເຂດທີ່ຕົນຮັບ ຜິດຊອບ.

ມາດຕາ 72. ສິດ ແລະໜ້າທີ່ຂອງຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະປ່າໄມ້ເມືອງ.

ສິດ ແລະໜ້າທີ່ຂອງຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະປ່າໄມ້ເມືອງ ກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານກະສິກຳມີດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ :

- ເປັນເສນາທິການໂດຍກົງໃຫ້ພະແນກກະສິກຳແຂວງ, ກຳແພງນະຄອນ ແລະເຂດພິເສດ ແລະອຳນາດການປົກຄອງເມືອງ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການ, ຂໍ້ກຳນົດ, ກົດລະບຽບ ແລະຄຳແນະນຳ ຂອງພະແນກກະສິກຳແຂວງ, ກຳແພງນະຄອນ ແລະເຂດພິເສດກ່ຽວກັບການຜະລິດກະສິກຳ;
- ຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດຕົວຈິງ ແຜນການໄລຍະຍາວ, ໄລຍະກາງ, ໄລຍະສັ້ນ ແລະ ໂຄງການຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບການພັດທະນາກະສິກຳຢູ່ໃນແຕ່ລະບ້ານ;
- ສຳຫລວດທ່າແຮງທາງດ້ານຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະຈຸດສຸມກະສິກຳລວມທັງການຈັດສັນທີ່ດິນກະສິກຳໃນຂອບເຂດຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ;
- ຝຶກອົບຮົມ ແລະແນະນຳເຕັກນິກກະເສດສຸມໃນການປູກຝັງ, ການລ້ຽງສັດ ແລະການປະມົງໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນ;
- ປະຕິບັດສິດ ແລະໜ້າທີ່ອື່ນໆ ກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານກະສິກຳ.

ມາດຕາ 73. ສິດ ແລະໜ້າທີ່ຂອງອຳນາດການປົກຄອງບ້ານ

ສິດ ແລະໜ້າທີ່ຂອງອຳນາດການປົກຄອງບ້ານກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານກະສິກຳມີດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ :

- ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງແຜນການ, ກົດຈະການ, ຂໍ້ກຳນົດ, ກົດລະບຽບ, ຄຳແນະນຳ ຂອງຫ້ອງການ ກະສິກຳ- ປ່າໄມ້ເມືອງ ແລະອຳນາດການປົກຄອງເມືອງ ກ່ຽວກັບການຜະລິດກະສິກຳ;
- ປຸກລະດົມ, ຊຸກຍູ້ຄອບຄົວຊາວກະສິກອນ ໃຫ້ດຳເນີນການຜະລິດ ສະບຽງອາຫານ ໃຫ້ກຸ້ມກິນ, ມີສ່ວນແຮງໄວ້ ແລະ ເປັນສິນຄ້າ ດ້ວຍວິທີການເຮັດກະເສດສຸມ, ເປັນຕົ້ນເຜີຍແຜ່ການນຳໃຊ້ເຕັກນິກການຜະລິດແບບໃຫມ່ທີ່ທັນສະໄຫມ ແລະນຳພາປະຊາຊົນເຮັດຕົວຈິງໃຫ້ໄດ້ຮັບຫມາກຜົນດີ;
- ຈັດສັນສະຖານທີ່ການປູກຝັງ ແລະລ້ຽງສັດຂອງແຕ່ລະຄອບຄົວພາຍໃນບ້ານ;
- ປະຕິບັດສິດ ແລະໜ້າທີ່ອື່ນໆ ກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານກະສິກຳທີ່ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະປ່າໄມ້ເມືອງ ແລະອຳນາດການປົກຄອງເມືອງມອບຫມາຍໃຫ້.

ຫມວດທີ 2

ການກວດກາກົດຈະການກະສິກຳ

ມາດຕາ 74. ການກວດກາກົດຈະການກະສິກຳ.

ການກວດກາກົດຈະການກະສິກຳ ແມ່ນການກວດເບິ່ງ ການເຄື່ອນໄຫວການຜະລິດກະສິກຳ ເພື່ອໃຫ້ດຳເນີນໄປຢ່າງຖືກຕ້ອງຕາມເປົ້າໝາຍ, ຕາມກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍກະສິກຳ, ລະບຽບ ແລະ ກົດຫມາຍອື່ນໆ ແນໃສ່ຮັບປະກັນ ໃຫ້ການຜະລິດກະສິກຳ ມີປະສິດທິຜົນ ທັງຮັບປະກັນຄວາມປອດໄພ ແລະການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ໄດ້ເປັນຢ່າງດີອີກດ້ວຍ.

ມາດຕາ 75. ອົງການກວດກາກິດຈະການກະສິກຳ

ໃນຂະແໜງກະສິກຳ ແລະປ່າໄມ້ ຄຽງຄູ່ກັບອົງການຄຸ້ມຄອງກິດຈະການກະສິກຳ ນັ້ນ ຍັງມີອົງການກວດກາກິດຈະການກະສິກຳອີກດ້ວຍ.

ໃນກໍລະນີທີ່ຈຳເປັນກໍອາດຈະຈັດຕັ້ງຄະນະກຳມະການສະເພາະຂຶ້ນ ຊຶ່ງປະກອບດ້ວຍຫຼາຍພາກສ່ວນ ເພື່ອກວດກາໂຄງການ ແລະກິດຈະການກະສິກຳໃນບາງບໍລິເວນ ທີ່ລະເມີດແນວທາງນະໂຍບາຍ ແລະລະບຽບກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 76. ເນື້ອໃນການກວດກາ

ການກວດກາກິດຈະການ ກະສິກຳ ມີເນື້ອໃນຕົ້ນຕໍດັ່ງນີ້ :

- ການປະຕິບັດຕາມແຜນການທີ່ວາງອອກ;
- ການປະຕິບັດເປາໝາຍການຜະລິດ;
- ປະສິດທິຜົນຂອງການຜະລິດ;
- ການປະຕິບັດລະບຽບກົດໝາຍກ່ຽວກັບການຜະລິດ;
- ການປະຕິບັດພັນທະກ່ຽວກັບການຜະລິດ;
- ການປະຕິບັດມາດຕະການຄວາມປອດໄພໃນການຜະລິດ;
- ການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ.

ມາດຕາ 77. ວິທີການກວດກາ.

ການກວດກາ ກິດຈະການ ກະສິກຳອາດຈະດຳເນີນດ້ວຍວິທີ ກວດກາຕາມລະບົບປົກກະຕິ, ກວດກາໂດຍແຈ້ງໃຫ້ຮູ້ລ່ວງໜ້າ ຫລືກວດກາແບບກະທັນຫັນ ແລ້ວແຕ່ກໍລະນີ.

ສຳລັບການກວດກາທາງດ້ານເຕັກນິກ ແລະວິຊາສະເພາະນັ້ນ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະປ່າໄມ້ອາດຈະຈັດຕັ້ງຄະນະກຳມະການກວດກາເຕັກນິກ ແລະວິຊາສະເພາະຂຶ້ນ ຊຶ່ງປະກອບດ້ວຍ ພະນັກງານວິຊາການດ້ານເຕັກນິກ ແລະວິຊາສະເພາະທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຊຶ່ງລັດຖະມົນຕີວ່າການກະຊວງກະສິກຳ ແລະປ່າໄມ້ເປັນຜູ້ແຕ່ງຕັ້ງ.

ໃນການກວດກາກິດຈະການກະສິກຳ ຕ້ອງປະສານສົມທົບກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເຊັ່ນ: ຂະແໜງອຸດສາຫະກຳ ແລະຫັດຖະກຳ, ອົງການວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະສິ່ງແວດລ້ອມ, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ ແລະອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ.

ພາກທີ VII

ນະໂຍບາຍຕໍ່ຜູ້ມີຜົນງານ ແລະມາດຕະການຕໍ່ຜູ້ລະເມີດ

ມາດຕາ 78. ນະໂຍບາຍຕໍ່ຜູ້ມີຜົນງານ.

ບຸກຄົນ ແລະການຈັດຕັ້ງທີ່ມີຜົນງານດີເດັ່ນ ໃນການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ ວິທະຍາສາດເຕັກນິກ ເຂົ້າຮັບໃຊ້ການ ຜະລິດກະສິກຳ, ໃນການຄຸ້ມຄອງ, ຊຸກຍູ້, ສົ່ງເສີມ ແລະ ພັດທະນາ ການຜະລິດກະສິກຳຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ ທັງເປັນຕົວແບບໃຫ້ແກ່ບ້ານ, ເມືອງ, ແຂວງ ຫລືທົ່ວປະເທດ, ປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ

ດຳເນີນກິດຈະການ ກະສິກຳ ຖືກຕ້ອງຕາມລະບຽບກົດໝາຍຂອງ ສາທາລະນະລັດປະຊາທິປະໄຕປະຊາຊົນລາວ ຈະໄດ້ຮັບການຍ້ອງຍໍ ແລະນະໂຍບາຍຕ່າງ ໆ ເຊັ່ນ: ນະໂຍບາຍສິນເຊື້ອ, ຫລຸດຜ່ອນ ຫລືຍົກເວັ້ນພາສີ, ອາກອນ ແລະນະໂຍບາຍອື່ນ ໆ ຊຶ່ງລັດຖະບານເປັນຜູ້ກຳນົດລະອຽດ.

ມາດຕາ 79. ມາດຕະການ ຕໍ່ຜູ້ລະເມີດ

ຜູ້ລະເມີດກົດໝາຍ ສະບັບນີ້ ຈະຖືກປະຕິບັດມາດຕະການ ດ້ວຍການສຶກສາອົບຮົມ, ການປັບໃຫມ ຫລື ດ້ວຍການລົງໂທດຕາມກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 80. ມາດຕະການສຶກສາອົບຮົມ.

ບຸກຄົນ ຫລືການຈັດຕັ້ງ ຫາກໄດ້ລະເມີດກົດໝາຍ ສະບັບນີ້ ໃນສະຖານເປົ່າເຊັ່ນ: ບໍ່ລາຍງານຜົນການດຳເນີນກິດຈະການກະສິກຳ ຕາມສັນຍາ, ບໍ່ລາຍງານການແຜ່ລະບາດພະຍຸສັດ, ປະຕິບັດງານບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມມາດຕະຖານເຕັກນິກ ແລະ ການລະເມີດໃນສະຖານເປົ່າອື່ນໆ ຈະຖືກຕັກເຕືອນ ແລະ ສຶກສາອົບຮົມ.

ມາດຕາ 81. ມາດຕະການປັບໃຫມ.

ບຸກຄົນ ຫລືການຈັດຕັ້ງ ຫາກໄດ້ລະເມີດກົດໝາຍ ສະບັບນີ້ ຈະຖືກປັບໃຫມທົບເທົ່າ ຕາມມູນຄ່າຂອງຄວາມເສັຽຫາຍຕົວຈິງ ດ້ວຍການກະທຳຜິດໃດໜຶ່ງ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

- ດຳເນີນທຸລະກິດກະສິກຳ ໂດຍບໍ່ມີໃບອະນຸຍາດ ສຳລັບທຸລະກິດທີ່ຕ້ອງໄດ້ຂໍອະນຸຍາດຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 8 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທຸລະກິດ ຫລືບໍ່ຕໍ່ໃບອະນຸຍາດ ທີ່ຫມົດອາຍຸ;
- ລາຍງານບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມຄວາມຈິງ;
- ບໍ່ປະຕິບັດ ຕາມມາດຕະການຄວາມປອດໄພ ທາງດ້ານວິຊາການ ແລະກໍ່ຄວາມ ເສັຽຫາຍໃຫ້ຜູ້ອື່ນ;
- ບໍ່ນຳໃຊ້ມາດຕະການ ສະກັດກັ້ນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ;
- ສ້າງຄວາມເສັຽຫາຍ ໃຫ້ແກ່ການຜະລິດ ທີ່ເກີດມາຈາກຄວາມຜິດພາດຂອງຕົນເຊັ່ນ: ເຮັດໃຫ້ດິນກະສິກຳເສື່ອມຄຸນນະພາບ, ບໍ່ສະກັດກັ້ນ ການແຜ່ຂະຫຍາຍ ພະຍາດພືດ ຫລືພະຍາດສັດ, ສ້າງຄວາມເສັຽຫາຍໃຫ້ແກ່ການຜະລິດຂອງຜູ້ອື່ນ, ລະບົບນ້ຳຊົນລະປະທານ, ຫ້ວຍ, ຮ່ອງ, ຄອງ, ບິງ ແລະອື່ນໆ;
- ບໍ່ໃຫ້ຄວາມຮ່ວມມືແກ່ເຈົ້າໜ້າທີ່ ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາ ກິດຈະການກະສິກຳ ຫລື ບໍ່ປະຕິບັດຕາມສັນຍາ ເຮັດການຜະລິດກະສິກຳ.

ມາດຕາ 82. ມາດຕະການ ທາງອາຍາ.

ບຸກຄົນຜູ້ໃດຫາກໄດ້ລະເມີດກົດໝາຍສະບັບນີ້ ຊຶ່ງເປັນການກະທຳຜິດທາງອາຍາ ເຊັ່ນ: ການປອມແປງໃບອະນຸຍາດ ດຳເນີນກິດຈະການກະສິກຳ , ສວຍໃຊ້ໜ້າທີ່ຕຳແໜ່ງ ເພື່ອຫາຜົນປະໂຫຍດສ່ວນຕົວ, ບໍ່ປະຕິບັດຕາມມາດຕະການຄວາມປອດໄພ ຊຶ່ງພາໃຫ້ມີຄົນເສັຽຊີວິດ, ເສັຽສຸຂະພາບ ຫລື ພາໃຫ້ເກີດມີຄວາມເສັຽຫາຍ ຕໍ່ຊັບສິນຂອງລັດ, ຂອງລວມໝູ່ ຫລືຂອງປະຊາຊົນ ກໍຈະຖືກລົງໂທດຕາມກົດໝາຍອາຍາ.

ມາດຕາ 83. ມາດຕະການໂທດເພີ່ມ.

ນອກຈາກໂທດທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 81 ແລະ 82 ເທິງນີ້ ແລ້ວຜູ້ລະເມີດ ທີ່ໄດ້ກໍ່ຄວາມ ເສັຽຫາຍຢ່າງຮ້າຍແຮງ ຕໍ່ຊັບສິນຂອງລັດ, ສິ່ງແວດລ້ອມສັງຄົມ ຫລືທຳມະຊາດ ຈະຖືກປະຕິບັດມາດຕະ ການໂທດເພີ່ມອີກເຊັ່ນ: ໂຈະກິດຈະການກະສິກຳ, ຖອນໃບອະນຸຍາດ, ຮິບພາຫະນະທີ່ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການ ກະທຳຜິດນັ້ນ.

ພາກທີ VIII ບົດບັນຍັດສຸດທ້າຍ

ມາດຕາ 84. ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.

ມອບໃຫ້ລັດຖະບານແຫ່ງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ເປັນຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 85. ຜົນສັກສິດ.

ກົດໝາຍສະບັບນີ້ມີຜົນສັກສິດ ນັບແຕ່ມີປະທານປະເທດ ແຫ່ງ ສາທາລະນະລັດປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ອອກລັດຖະດຳລັດປະກາດໃຊ້ເປັນຕົ້ນໄປ.

ບັນດາຂໍ້ກຳນົດ ແລະບົດບັນຍັດທີ່ຂັດກັບກົດໝາຍສະບັບນີ້ລ້ວນແຕ່ຖືກຍົກເລີກ.

ວຽງຈັນ, ວັນທີ 10 ຕຸລາ 1998
ປະທານສະພາແຫ່ງຊາດ

ສະຫມານ ວິຍະເກດ